۳- تعرج المالئكة والروح إليه

موضوعات متنوع و بسیار زیاد در ذیل این آیه شریفه مطرح است، اما فعلا تاکید بر کلمه «**تعرج**» دارم:

> **تعرج المالئكة والروح إليه في يوم كان مقداره خمسين ألف سنة**[1]

ترجمه مصباحزاده:

> **عروج میكنند مالئكه و روح بسوی او در روزی كه باشد اندازه آن پنجاه هزار سال**

بعد از توصیف خداوند سبحان به «**ذي المعارج**[2]» میفرماید که مالئکة و روح به سوی او عروج میکنند و بالا میروند، مگر خداوند متعال در بالاست و پایین نیست؟ یعنی چه به سوی او بالا میروند؟ مگر همیشه با آنها نبوده است؟ مگر خالق و همراه آنها نیست؟

اینجاست که تا معرفت به مبدء متعال حاصل نشود، بالا بودن او هم معلوم نمیشود، و در نتیجه تصور بالا رفتن به سوی او هم تخیلی بیش نمیشود، همه بالا میروند به سوی خدائی که از هر نزدیکی به آنها نزدیکتر است و همیشه با آنها ملازم است، خداوند محیط مطلق به همه چیز و همه عوالم است، و احاطه تام، بالاترین بالاست ولی غیر زمانی و مکانی، و هر چه به طرف احاطه سیر کنیم، به خداوند نزدیک شدیم، بدون زمان و مکان، و هر چه به خداوند متعال نزدیک شویم، بر زمانها و مکانهای بسیاری محیط شدیم، و لذا در این آیه سوره مبارکه معارج صحبت از یک روز میشود اما چه روزی؟ روزی برابر با پنجاه هزار سال! کدام سال؟ جالب است که در دو جای دیگر قرآن کریم صحبت از روزی میشود که منبسط است و برابر هزار سال است، اما تصریح میکند برابر هزار سال است به همین نحوی که شما سالها را میشمارید: «**كألف سنة مما تعدون**[3]» ولی در این سوره معارج به صورت مطلق آمده: «**ألف سنة**» و مجال برای این عبارت نهج البلاغة فراهم میشود:

«**لا يدري أ من سني الدنيا أم من سني الآخرة**[4]»،

اگر یک روز مثل هزار سال نزد ما باشد پس یک سال آن قریب ۳۶۰ هزار سال میشود، و در نتیجه روز عروج روح و مالئکة پنجاه هزار سال به چنین سال میتواند باشد، یعنی قریب ۱۸ میلیارد، اگر

مواقف پنجاه‌گانه قیامت را به حساب سال دنیا بگیریم، و گرنه اگر هر موقف خودش به سال برتر باشد و به تدریج هر موقفی سال بالاتر مخصوص خود نسبت به پایینتر داشته باشد، پس پنجاه هزار این سوره معارج، از شماره بیرون میشود، و ما ذلک علی الله بعزیز.

معارف معاد آنچنان غامض و دور از ذهن است که اگر تصریحات خود اهل البیت علیهم السلام که أدری بما في البیت هستند نبود واقعا ورود در آنها از مصادیق باز تفسیر به رأی میشد، و شنیدم از کسی که از صاحب المیزان شنیده بود گفتند «وقتی درس اسفار به بحث معاد رسید کتاب را بستیم چون بحث معاد از عقول عادی بالاتر است!» اما خوشبختانه تصریحات واضح از اهل البیت ع داریم که کلید مطالب اصلی است، و آنقدر روشن است که نمیگذارد راه برروندهٔ عاقل گم شود.

عباراتی که اگر توفیق شد آنها را بحث خواهیم کرد، مثل:

«حققت القیامة علیهم عداتها[5]»

«أسفرت الساعة عن وجهها[6]»

«الدنیا في الآخرة و الآخرة محیطة بالدنیا»

«حققوا علیکم نزوله و لا تنتظروا قدومه?[7]»

«صحبوا الدنیا بابدان ارواحها معلقة بالمحل الأعلی[8]»

«ولا الآجال التي کتب الله لهم لم تستقر أرواحهم في أجسادهم[9]»

«فقلت له یا ابن رسول الله فأخبرني عن الجنة و النار أ هما الیوم مخلوقتان فقال نعم و إن رسول الله قد دخل الجنة و رأی النار لما عرج به إلی السماء قال فقلت له فإن قوما یقولون إنهما الیوم مقدرتان غیر مخلوقتین فقال ع ما أولئک منا و لا نحن منهم من أنکر خلق الجنة و النار فقد کذب النبي ص و کذبنا و لیس منا ولایتنا علی شيء و خلد في نار جهنم قال الله عز و جل هذه جهنم التي یکذب بها المجرمون یطوفون بینها و بین حمیم آن[10]»

«إنه لیخف علی المؤمن حتی یکون أخف علیه من صلاة مکتوبة یصلیها في الدنیا[11]»

«قد شککت في کتاب الله ... لأني وجدت الکتاب یکذب بعضه بعضا... سأعلمک ما شککت فیه...ذلک في مواطن غیر واحد من مواطن ذلک الیوم الذي کان مقداره خمسین ألف سنة[12]»

« فحاسبوا أنفسکم قبل أن تحاسبوا علیها فإن للقیامة خمسین موقفا کل موقف مقداره ألف سنة ثم تلا في یوم کان مقداره ألف سنة مما تعدون[13]»

«بین أطوار الموتات و عذاب الساعات[14]»

«اي نصر إنه ليس حيث تذهب الناس[15]»

«و إن ورائكم الساعة تحدوكم تخفوا[16]»

«و إن الساعة تحدوكم من خلفكم تخفوا تلحقوا فإنما ينتظر بأولكم آخركم[17]»

«فكأنكم بالساعة تحدوكم حد الزاجر بشوله، فمن شغل نفسه بغير نفسه تحير في الظلمات[18]»

«ندما عليها حتى يصير بينه و بينها أقرب من جفنه إلى مقلته[19]» و....

---

[1] سورة المعارج، آية ۴

[2] من الله ذي المعارج(سورة المعارج، آية ۳)

[3] سورة الحج، آية ۴۷ و سوره السجدة، آية ۵

[4] فاعتبروا بما كان من فعل الله بإبليس إذ أحبط عمله الطويل و جهده الجهيد و كان قد عبد الله ستة آلاف سنة لا يدرى أ من سني الدنيا أم من سني الآخرة عن كبر ساعة واحدة(نهج البلاغة للصبحي صالح) ؛ ص287 خطبه قاصعة ۱۹۲)

[5] نهج البلاغة (للصبحي صالح)، ص: 342 خطبه ۲۲۲

[6] نهج البلاغة (للصبحي صالح) ؛ ص156 خطبه ۱۰۸ خطبه مالحم

[7] فحققوا عليكم نزوله و ال تنتظروا قدومه(نهج البلاغة (للصبحي صالح) ؛ ص311 خطبه ۱۹۶)

[8] نهج البلاغة (للصبحي صالح)، ص: 497 حكمت ۱۴۷

[9] نهج البلاغة (للصبحي صالح)، ص: 303 خطبه ۱۹۳ خطبه متقين

[10] التوحيد (للصدوق)، ص: ۱۱۸

[11] روي عن النبي صلى الله عليه و آله أنه لما نزلت هذه الآية قيل له ما أطول هذا اليوم؟! فقال رسول الله صلى الله عليه و آله (و الذي بعثني بالحق نبيا إنه ليخف على المؤمن حتى يكون أخف عليه من صلاة مكتوبة يصليها في الدنيا)(التبيان في تفسير القرآن ج10 115) و

[12] التوحيد، ص ۲۵۴-۲۶۶

[13] الكافي (ط - الإسلامية)، ج8، ص: ۱۴۳

[14] نهج البلاغة (للصبحي صالح)، ص: 114خطبه ۸۳ خطبه غراء

[15] 3- حدثنا علي بن إسماعيل عن محمد بن عمرو بن سعيد عن بعض أصحابنا عن نصر بن قابوس قال: سألت أبا عبد الله ع عن قول الله عز و جل و ظل ممدود و ماء مسكوب و فاكهة كثيرة ال مقطوعة و ال ممنوعة قال اي نصر إنه ليس حيث تذهب الناس إنما هو العالم و ما يخرج منه.(بصائر الدرجات في فضائل آل محمد صلى الله عليهم ؛ ج1 ؛ ص505)

[16] نهج البلاغة (للصبحي صالح)، ص: 62 خطبه ۱۹

[17][17] نهج البلاغة (للصبحي صالح)، ص: 242 خطبه ۱۶۷

[18] نهج البلاغة (للصبحي صالح)، ص: 221 خطبه ۱۵۷

[19] 4- و بهذا الإسناد عن الرضا ع عن أبيه موسى بن جعفر ع قال قال الصادق ع إن الرجل ليكون بينه و بين الجنة أكثر مما بين الثرى و العرش لكثرة ذنوبه فما هو إلا أن يبكي من خشية الله عز و جل ندما عليها حتى يصير بينه و بينها أقرب من جفنه إلى مقلته(عيون أخبار الرضا عليه السلام ؛ ج2 ؛ ص3)

بازبینی #1
ایجاد شده 7 آوریل 2025 13:55:14 توسط ... .
به روزرسانی شده 7 آوریل 2025 13:57:03 توسط ... .